

Євген Соломін

ДВНЗ “Ужгородський національний університет”,

вул. Університетська, 14, Ужгород

evgenlnu@gmail.com

ORCID: 0000-0001-6770-5505

ЕТНОКОМУНІКАЦІЯ В МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ РЕГІОНІ: ВИКЛИКИ ДЛЯ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

© Соломін Є., 2023

Транскордонний статус Закарпаття, його поліетнічність відображається у різних сферах життя, зокрема й масовокомунікаційній діяльності. Актуалізується проблематика функціонування онлайн-медіа етноспільнот найзахіднішого регіону України у контексті розвитку мультикультурного інформаційного простору в структурі українського національного медіаполя. Підкреслена роль преси етносів в інформуванні та підтримці традицій і звичаїв, збереженні етнічної свідомості та культурного різноманіття. Особлива увага приділена етнонаціональному аспекту комунікації та важливій ролі закарпатських медіа у розбудові рідномовної комунікації, яка представлена широким спектром етнічних медіа (угорських, словацьких, румунських, ромських, німецьких, єврейських та ін.).

Вироблена на Закарпатті модель мультикультурної комунікації сприяє розвитку, зокрема й громадянської ідентичності, почуттів соціальної відповідальності за все, що відбувається в країні, а місцеву журналістську спільноту спонукає до культивування толерантності, запобігання міжетнічних конфліктів, протидії інформаційним загрозам.

Зважаючи на повноту реалізації функцій ЗМК, ступінь ефективності їхньої діяльності у сучасній медійній сфері Закарпаття, у статті відзначені й ризики кризових процесів. Частина з них спричинена зовнішньополітичними обставинами, війною з Росією та інформаційною агресією, проблемами міждержавної взаємодії, а тому потребують особливої уваги, коректності, компетентності журналістів. Тим більше, що питання міжетнічних взаємин (особливо в освітній, мовній площинах) належать до стратегічних, пов'язаних із національною безпекою, гармонійністю відносин України та сусідніх західних держав. При цьому онлайн-медіа етносів Закарпаття активно інтегруються в міжкультурну систему комунікацій, займаючи й утримуючи в ній власний сегмент.

Ключові слова: онлайн-медіа, мультикультурна комунікація, етноспільноти, національна безпека, журналістика, військова агресія.

Вступ. Історія перебування Закарпаття у складі кількох держав, вплив різних політичних систем й остаточні трансформації кінця 30-х – поч. 40-х рр. ХХ ст., які відбувалися загалом на територіях західноукраїнських областей, сформували сучасну структуру кордонів, народів та етносів. Такі трансформації призвели до того, що частина українців та інших народів, які компактно проживали в межах сучасної Закарпатської області, опинилась у складі інших держав, а представників суміжних країн увійшли в склад України. Межуючи з країнами Європи, Закарпаття сформувало суспільно-політичні, економічні, міжнаціональні та часто родинні зв'язки. Особливої уваги заслуговує етнонаціональний аспект комунікації, адже закарпатські медіа відіграють важливу роль у розбудові рідномовної комунікації, сприяють національному відродженню, формуванню й утвердженню на-

ціональної свідомості. На теренах регіону представлений широкий спектр етнічних медіа (угорських, словацьких, румунських, ромських, російських, німецьких, єврейських та ін.), що є органічною складовою медіапростору регіону.

Постановка проблеми. Найважливіші канали медіакомунікації є важливими як для українців, які проживають у Європейському Союзі, Великобританії, Америці й Канаді та отримують інформацію про Україну, так і в українському національному просторі. Преса етносів інформує та підтримує традиції й звичаї, необхідні для збереження етнічної свідомості та культурного різноманіття, та подає інформацію, урахувавши українські національні інтереси. Ці фактори особливо набувають актуальності у період важливих трансформаційних змін в Україні (Помаранчевої революції, Революції Гідності, російсько-української війни) чи материнських державах, і є додатковими подразниками у відносинах між країнами (т. з. “угорське питання”, “мовний закон” тощо) і можуть нести певні загрози національній безпеці (ІПСО, російська пропаганда тощо). Найважливіший в Україні досвід, зокрема й інформаційної війни на сходному напрямку та триваючої агресії, дозволяє говорити про необхідність вироблення чіткої інформаційно-комунікативної стратегії, яка б відповідала засадам національної безпеки, сприяла розвитку етносів, підтримувала їх ідентичність, залучаючи до повноцінного суспільно-політичного життя в українському соціумі, та стала частиною зовнішньої комунікації з усіма важливими складниками масової комунікаційної діяльності.

Актуальність дослідження. Транскордонний статус Закарпаття доповнює ще і його мультиетнічний потенціал. А вільне володіння значною кількістю жителів регіону мовами сусідніх країн дозволяє безперешкодно, на пряму з першоджерел та мовою оригіналу мати доступ до медіапродукту сусідніх країн Європейського Союзу – Словаччини, Угорщини, Румунії та Польщі й опосередковано – до медіа Чехії, Німеччини, Великобританії, Італії, Іспанії, Португалії та інших країн. Прискорений розвиток цифрових та мультимедійних технологій сприяв розвитку нових медіа Закарпаття загалом та ресурсів етноспільнот зокрема. Ця складова інформаційної палітри регіону, що вкрай важлива і в час російської військової агресії, показала свою стабільність, стресостійкість від інформаційних атак із боку країни-агресора, що вкрай важливо для функціонування системи національної безпеки України.

Формулювання мети та завдань статті. Метою дослідження є комплексне розкриття процесів функціонування сучасної системи онлайн-медіа етноспільнот Закарпаття, реалізація якої передбачає: з'ясування парадигми її формування в поліетнічному середовищі; дослідження контенту; виклики для системи нацбезпеки; окреслення шляхів удосконалення та інновацій; інтеграцію у міжкультурну систему комунікацій краю та сталість розвитку в структурі інформаційного національного поля держави.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Методологічною основою осмислення даної проблематики є роботи групи вітчизняних вчених (2021 р.), сформовані на основі осмислення лінгвальних та екстралінгвальних складових комунікації на матеріалах україністики, загалом славістики, гунгаристики, літературознавства, перекладознавства, масмедіа, з урахуванням особливостей Закарпаття як прикордонного мультикультурного регіону. Розглянуто “зумовлені просторово-часовими обставинами риси масової публіцистичної (газетно-журнальної, телевізійної тощо) комунікації” [7]. Дослідники із кафедри журналістики УжНУ (2019 р.) розглядають “особливості етнічних (і частково неетнічних) засобів масової інформації Закарпаття в журналістикознавчому, філософському, історичному, культурному, лінгвістичному, політологічному вимірах” [1]. Ю. Бідзіля (2018) досліджує інформаційне поле Закарпаття крізь проблеми “формування етнічної та громадянської ідентичності мультинаціональної аудиторії” [9]. З. Галаджун, В. Георгієвська (2021) комплексно аналізують особливості “етнокультурного спілкування українців Румунії, становлення та розвитку украї-

номовної преси в цій країні” [13]. Н. Толочко, Г. Шаповалова (2020 р.) акцентують увагу на понятті етнотолерантності в найзахіднішій області України та висловлюються за створення в Україні чіткої медіасистеми та вироблення державної інформаційної стратегії, зокрема в поліетнічних прикордонних регіонах [14]. Н. Павловська подає ключові фактори стійкості інформаційного поля, аналізує чинники протидії держави кібертероризму, зростання впливу інформаційно-комунікаційних технологій [12].

Виклад основного матеріалу. Відповідно до офіційних даних перепису населення 2001 р. [9], в Україні кількість етносів становили 27,3 % від усіх жителів. Найбільша етнічна меншина в Україні – росіяни (8334,1 тис. осіб), далі йдуть білоруси (275,8 тис. осіб), молдавани (258,6 тис. осіб), кримські татари (248,2 тис. осіб), болгары (204,6 тис. осіб), угорці (156,6 тис. осіб), румуни (151,0 тис. осіб), поляки (144,1 тис. осіб), євреї (103,6 тис. осіб), вірмени (99,9 тис. осіб), греки (91,5 тис. осіб), татари (73,3 тис. осіб), роми (47,6 тис. осіб), азербайджанці (45,2 тис. осіб), грузини (34,2 тис. осіб), німці (33,3 тис. осіб), гагаузи (31,9 тис. осіб) та ін. Місцями компактного проживання етнічних спільнот є Закарпатська, Львівська, Чернівецька, Житомирська, Одеська, Миколаївська, Херсонська, Запорізька, Дніпропетровська та Донецька області.

На Закарпатті кількість українців у структурі населення – 80,5 %. Етнічні меншини представлені угорцями (12,1 %), румунами (2,6 %), ромами (1,1 %), словаками (0,5 %), швабами (німці/австрійці, 0,3 %) та ін. Власне, усі названі етнічні групи є фактично корінним населенням, адже історично вони тут проживали завжди. “У силу геополітичних змін вони опинилися в різних імперіях та державах, аж поки перед та після Другої світової війни кордони закріпилися в існуючих нині межах, компактно вони проживають уздовж кордонів” [14, с. 29–76].

Виклики, пов’язані з окупацією Автономної Республіки Крим та початком гібридної війни на Сході у 2014 р., повномасштабна агресія Росії проти України, яка розпочалась 24 лютого 2022 р., призвели, окрім всього іншого, до внутрішніх та зовнішніх міграційних процесів. Перша (2014–2015 рр.) та друга (2022 р.) хвилі переселення українців із зони ведення бойових дій чи окупації на інші території, зокрема Закарпаття, змінили усталену демографічну ситуацію, призвели й до відтоку представників місцевих етноспільнот (роми, угорці, румуни та ін.) до європейських країн, що насатило регіон внутрішньо переміщеними особами (Закарпаття прийняло близько 400 тис. переселенців, офіційно зареєстровано – понад 156 тис. [3]), а також відбулась громадянська та національна самоідентифікація, яка, серед іншого, може призвести до нівелювання чи зникнення такої етнотрупи, як росіяни, які вже прийняли та ще приймуть на себе весь негатив російсько-української війни. Аналогічні процеси відбуватимуться і в інших регіонах післявоєнної України.

Варто відзначити, що російсько-українська війна показала важливість самої суті існування демократичних ЗМК, переваги танедоліки в протистоянні кремлівській пропаганді, ПСГО, виявила загрози для системи національної безпеки в медіасфері та підтвердила вагому роль регіональних медіа в інформуванні, зокрема й мовами етноспільнот.

Важливою складовою сучасного закарпатського комунікаційного простору є онлайн-медіа. Його специфічні риси багато в чому зумовлені прикордонним розташуванням області, тривалою взаємодією представників різних етносів. Це спонукає місцеву журналістську спільноту до культивування толерантності, запобігання міжетнічних конфліктів, протидії інформаційним загрозам. Фактично сформувалась така інформаційно-комунікаційна стратегія, яка “не відштовхувала неукраїнський етнос, а навпаки, сприяла розвитку, у тому числі й громадянської ідентичності, почуття соціальної відповідальності за все, що відбувається у країні як у повноправних громадян” [14, с. 29–79]. При цьому йдеться не про створення “культурних резервацій”, у яких інформація подається виключно або здебільшого мовою цієї меншини, а зорієнтовується на “перехресній” стратегії: “з одного боку, розкриття проблем і здобутків кожної національної меншини для всього українського суспільства, а з другого, насичення регіонального мовлення мовами національних меншин інформацією про важливі події, проблеми та здобутки в Україні та світі” [6].

Онлайн-медіа етнічних спільнот Закарпаття долали шлях від “дезінтеграції традиційних медійних структур та реінтеграції їх на базі універсального пошуку й ідеалу “всезнання”” [8, с. 41]. У кінці ХХ – поч. ХХІ ст. у регіоні відбувалась конвергенція засобів інформації, яка призвела до конвергенції бізнес-ресурсів та економічної конвергенції. У цей період утворилось кілька медіаструктур, наближених до певних політичних сил чи фінансово-економічних груп та їх представників. Регіональні медіаексперти [4] виділяють формування у цей період кількох медіацентрів.

Зокрема, медіагрупа родини В. Балогі (голова Секретаріату Президента України (2006–2009 рр.), народний депутат України ІV, VII–IX скликань). У момент утворення група володіла телеканалом, кількома радіостанціями та онлайн-медіа (ТРК “Мукачево (М-Студіо)”, “Радіомовна компанія – “Громадське мовлення” (“Радіо Світ 104,7 FM”)), “Версія-FM”, “Радіо “Слатіна-РТК”” (“Радіо “Слатіна”)), інформаційно-діловий портал “Мукачево.net”, інтернет-видання “Закарпаття-онлайн”, газета “Старий замок “Паланок”” (до 2014 р.).

У цей же період відбувається становлення медіаресурсу О. Ледиди (голова Закарпатської ОДА (2010–2014 рр.), депутат Закарпатської обласної ради) (50 % статутного фонду газети “Закарпатська правда”, ТРК “Данію” (“21 канал”), ресурс “Karpatnews”).

Медіагрупа “РІО” С. Ратушняка (Ужгородський міський голова 1994–1998 рр. та 2006–2010 рр.) (газета “РІО” та “Трибуна” (разом з однойменним сайтом), “Журналіст Закарпаття”, прес-центр “Нове Закарпаття”, інтернет-ресурс “Clipnews.info” та канал інтернет-мовлення “КорзоТВ”) стає ще одним потужним ресурсом.

Медіагрупа І. Бушка (народний депутат України VII скликання) (частка в статутному фонді газети “Закарпатська правда” та інтернет-ресурсі “Новини Закарпаття”, газета та однойменний сайт “Голос Карпат. ІНФО”) та родини В. Погорелова (Ужгородський міський голова 2010–2015 рр.) (газета “Унгвар” та ресурс інформаційно-аналітичне інтернет-видання “7 днів.інфо”) підсилюють регіональний медіаландшафт.

Медіаресурси В. Лунченка (народний депутат України VII–IX скликань) (ТОВ “РТК “Хуст””, яка має територію розповсюдження на Хуст та Хустський район) закріплюють регіональний вплив на медіа потужних гравців та місцевому рівні.

Угорська національно-культурна спільнота Закарпаття сформувала власну медіагрупу (видання “Kárpátalja”, засновком якого є ТОВ “Карпатойо” (98 % статутного фонду якого належить “Товариству угорської культури Закарпаття”) та “Карпатський об’єктив” (засновник – “Товариство угорської культури Закарпаття”), видання “Az igazi Kárpáti Igaz Szó”, “Karpatinfo”).

У цей же період відбуваються і технологічні інноваційні зміни, у ході яких регіональний медійний ринок активно оновлює технічне обладнання та активно освоює виробництво контенту у цифровому форматі. Медіа етнічних спільнот закріплюються в регіональному інформаційному просторі та надають Закарпаттю не лише особливого поліетнічного статусу, але й стають засобом міжкультурної комунікації, діалогу культур, взаємоповаги та толерантності Зокрема, 16 угорськомовних періодичних видань, 3 словацькі, 2 ромські, а також 3 телепрограми угорською, по 2 румунською та німецькою і 3 словацькою, і все це – не лише в традиційних медіа, але й в онлайн-ресурсах [14, с. 29–80]. Телеканал “Тиса-1”, розвиваючи власний інформаційний ресурс, стає основою для розвитку медіа нацменшин, які, маючи ефірний час на державному каналі, репрезентують у медіапросторі, зокрема мережевому, свої етноси.

У період 2004–2014 рр. відбувається вихід названих структур з Інтернет-версіями продукту (фактично відбувалось механічне перенесення традиційних текстів в онлайнвий контент). Доповнена Інтернетом структура розширила можливості видань, і така конвергенція сприяла загальному доступу до ЗМК тих споживачів, які мали Інтернет.

Регіональна журналістика у цей час почала сприймати мережу “як ще одну технологічну платформу” [7, с. 148], що вимагає особливої мовної специфіки, особливих мультимедійних технологій і має особливий контент. Зрештою, прийшло розуміння, що для регіонального виробника медійної продукції – це реальна можливість презентувати себе цілому світу з власним продуктом. Відбулась

еволюція “від інформаційного сайту з логотипом видання та телефонами редакції – до самодостатнього інформаційного ресурсу” [1, с. 48].

Медіа етноспільноти отримують ще кілька технологічних платформ для поширення контенту. У 2017–2018 рр. у медіаполі регіону з’являється ТОВ “Сіріус Медіа Продакшн” (телеканал “Сіріус”), який мав департамент національних меншин із мовленням угорською, німецькою, словацькою та англійською, з відповідним онлайн ресурсом, та “21 Ungvár” (“21 Ужгород”) – телеканал, який на 50 % належить угорцям. Відзначимо, що угорська громада Закарпаття на сьогодні представлена “Карпатським об’єктивом” (друковане видання та ресурс), радіо “Pulzus”, виданням “Угорської демократичної спілки” (УМДС) “Kárpáti Igaz Szó” (з онлайн-версією).

У медіаполі Закарпаття, крім угорців, у різних формах, зокрема онлайн-ових, представлені румуни, росіяни, роми, словаки, німці, білоруси, євреї, поляки, вірмени, греки та ін. Тенденційність була притаманна в проєктах для нацменшин і про них, зокрема росіян і “русинів”, що “підтверджує неоднозначне, почасти негативне ставлення медійників до цінностей нашої держави, а також неповагу до її законів, мови, спроби маніпулювання історичними фактами” [10, с. 14]. Істотна ж присутність в інформаційному полі Закарпаття так чи інакше афілійованих з угорським капіталом медіа посилює вплив цієї держави на прикордонний регіон, акцентувала контент на виключно позитивній місії уряду Угорщини в закарпатських проєктах. І в сукупності така ситуація є невирішеним викликом для системи національної безпеки України.

На період опанування професійного етапу “повної конвергенції” [8, с. 40] медіа, зокрема медіа етноспільнот, припадають найбільші виклики для системи безпеки, і не лише в Україні. Варто згадати “нових” громадян Франції та Німеччини, активізацію неофашистських рухів у росії, “мотиви Брейвіка <...> та, безперечно, пропаганда політичної машини “русского міра” на сході України” [14, с. 29–76]. Були спроби реалізації тем із наративів пропаганди (“утиски російсько/угорсько/словацько/румунізованих”) та провокацій (інспірованих зокрема російськими спецслужбами) на побутовому рівні на Закарпатті, проте до етноспільнот ставлення не змінюється, більше того не виникає значних конфліктів між групами людей на ґрунті національної приналежності.

Онлайн-медіа етноспільнот так само толерантно підходять до трактування контroversійних тем, зокрема у період триваючої війни з росією. Проте фінансова й подекуди політична їх залежність від афілійованих з офіційною владою Угорщини угорськомовних ЗМК на Закарпатті привносить у регіональне інформаційне поле елемент заангажованості в трактуванні подій, пов’язаних із посадовцями уряду В. Орбана та його самого і в українському питанні (зокрема: Орбан у шарфі, на якому українське Закарпаття – у складі Угорщини; т. з. “жорстоке поводження над угорцями” й “знімання прапорів цієї країни над держзакладами українських сіл Дерцен та Форнош” [15]; демонтаж з бастіону Мукачівського замку “Паланок” одного із символів державності і величі колишньої угорської імперії – турула та встановлення на його місці українського тризуба та ін.). Необхідно наголосити, що антиукраїнські сили в мультикультурному прикордонному регіоні з різним ступенем активності культивували теми так званого “русинства”, особливого статусу певних народностей, захисту “мовних”, “освітніх” прав етноспільнот, перегляду існуючих кордонів та ін. Це підтверджує наявність інформаційних спецоперацій через різні ЗМК як частину гібридної війни, активна фаза якої тривала з 2014 р. та переросла у повномасштабне вторгнення у 2022 р.

Варто наголосити, що важливим кроком у зміцненні системи національної безпеки є розвиток додаткових майданчиків для міжетнічного спілкування. Видання “Media Vista” належить до подібних проєктів, де обговорюється й оприлюднюється важлива інформація для представників різних етносів, що мешкають на Закарпатті (угорців, ромів, румунів, словаків, євреїв та ін.) та на суміжних прикордонних територіях. У рамках проєкту “Сприяння етнічній толерантності в Закарпатті шляхом запуску мультимедійної платформи”/“Promoting Ethnic Tolerance in Zakarpattia through the Launch of the Multi-Media Platform” відбуваються різноманітні заходи (тренінги, лекції, семінари, майстер-класи, презентації), спрямовані на підвищення якості закарпатських медіа, реалізації зав-

дання сучасної медіаосвіти, підготовки студентів-журналістів до роботи в багатонаціональному середовищі за визнаними світовими, зокрема загальноєвропейськими професійними стандартами.

“InfoPost” – онлайн-видання, яке розповідає про національні спільноти, а етносам – про Україну й протидію дезінформації та маніпуляціям щодо етнічних питань.

При цьому етноси мають можливість активно послуговуватись і ресурсом Центру культур національних меншин Закарпаття [11], який є державним культурно-інформаційним, організаційно-методичним та консультативним закладом, діяльність якого спрямована на реалізацію державної політики у сфері задоволення етнокультурних потреб національних меншин, відродження, збереження і розвитку в сфері їхніх культур, мов, звичаїв та традицій.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Зважаючи на повноту реалізації функцій ЗМК, ступінь ефективності їхньої діяльності, у сучасній медійній сфері Закарпаття можна відзначити як позитивні, так і негативні, кризові процеси, зокрема для системи нацбезпеки. Частина з них спричинена зовнішньополітичними обставинами, проблемами міждержавної взаємодії, а тому потребує особливої уваги, коректності, компетентності журналістів, чіткої, зрозумілої системи верифікації інформації, швидкої протидії дезінформації, маніпуляціям, ПІСО та різного типу впливам та вкидам, що є проблемою не лише для означених медіа, а й системи нацбезпеки в інформаційній сфері.

Наявний в Україні досвід, зокрема й інформаційної війни на східному напрямку та триваючої агресії, дозволяє говорити про необхідність вироблення чіткої інформаційно-комунікативної стратегії, яка б відповідала засадам національної безпеки, сприяла розвитку етносів, підтримувала їх ідентичність, залучаючи до повноцінного суспільно-політичного життя в українському соціумі, та стала частиною зовнішньої комунікації з усіма важливими складниками масовокомунікаційної діяльності.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бідзіля Ю., Соломін Є., Толочко Н., Шаповалова Г., Шебештян Я. Закарпатські медіа крізь призму етнотолерантності. Ужгород : Гражда, 2019. 372 с.
2. Бідзіля Ю. М. Медіа полінаціонального Закарпаття: проблеми формування етнічної та громадянської ідентичності // Обрії друкарства. № (1). С. 23–39. DOI: <https://doi.org/10.20535/2522-1078.2018.1.132817>.
3. Більшість переселенців на Закарпатті проживають у приватному секторі. Режим доступу : <https://zaholovok.com.ua/bilshist-pereselentsiv-na-zakarpatti-prozhyvayut-u-privatnomu-sektori>.
4. Гарагонич І., Шух С. Закарпатські ЗМІ і їх власники. Режим доступу : <http://uzhgorod.net.ua>.
5. Гулан Я. Інтернет-ЗМІ Закарпаття: ситуація покращується. Режим доступу : <https://imi.org.ua>.
6. Концепція мовлення з тематики національних меншин ПАТ “НСТУ”. Режим доступу : <http://comin.kmu.gov.ua>.
7. Лінгвальний та екстралінгвальний аспекти комунікації в мультикультурному середовищі Закарпаття : монографія / за ред. Ю. Бідзілі, В. Шаповалової, Я. Шебештян. Ужгород : РІК-У, 2021. 628 с.
8. Потятиник Б. В. Інтернет-журналістика : навч. посіб. Львів : ПАІС, 2010. 244 с.
9. Про кількість та склад населення України за підсумками Всеукраїнського перепису населення 2001 року. Режим доступу : <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/>.
10. Толочко Н. В. Становлення і розвиток телебачення на Закарпатті в історичному, політичному, культурному контекстах : автореф. дис. ... канд. наук із соц. комунікацій: 27.00.01. Дніпро, 2020. 20 с.
11. Центр культур національних меншин Закарпаття. Режим доступу : <http://centerkyltyr.pp.ua>.
12. Bidzilya Y. M., Solomin Y. O., Shapovalova H. V., Georgiievskaya V. V., Poplavskaya N. M. The stability of State information in the face of terrorist threats // Cuestiones Políticas. No. 39(70). 2021. P. 250–269. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3970.16>.
13. Bidzilya Y. M., Haladzhun Z. V., Georgiievskaya V. V., Solomin Y. O., Sydorenko N. M. Ukrainian communication and media in Romania: from birth and progress to regress // *Linguistics and Culture Review*. No. 5(S4). 2021, P. 234–253. DOI: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1576>.
14. Dewze M. What is Multimedia Journalism? // *Journalism Studies*. Vol. 5. No. 2. 2004. P. 139–152.

15. Kárpátalja. Célkeresztben a magyar zászlók, feliratok és intézményvezetők Magyarellenes akciók a Munkácsi kistérségben. Режим доступу : <https://karpataljalap.net/2023/01/17/celkeresztben-magyar-zaszlok-feliratok-es-intezmenyvezetok>.

16. Bidzilya Y., Solomin O., Tolochko N., Shapovalova H., Shebeshtian Y. The Media Image of the Multi-national Transcarpathia: The Problems of the Search for Ethnic and Civil Identities // *International Journal of Criminology and Sociology*. No. 9. 2020. P. 2972–2983. DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2020.09.362>.

REFERENCES

1. Bidzilia Yu., Solomin Ye., Tolochko N., Shapovalova H., Shebeshtian Ya. (2019). Zakarpattia kriz pryзму etnotolerantnosti. Uzhhorod : Grazhda, 2019. 372 p.
2. Bidzilia Yu. (2018). Media polinatsionalnoho Zakarpattia: problemy formuvannia etnichnoi ta hromadianskoi identychnosti. *Obrii drukarstva*, No. 1, P. 23–39. DOI: <https://doi.org/10.20535/2522-1078.2018.1.132817>.
3. Bilshist pereselentsiv na Zakarpatti prozhyvaiut u pryvatnomu sektori. Rezhym dostupu : <https://zaholovok.com.ua/bilshist-pereselentsiv-na-zakarpatti-prozhyvaiut-u-pryvatnomu-sektori>.
4. Harahonych I., Shukh S. Zakarpatski ZMI i yikh vlasnyky. Rezhym dostupu : <http://uzhgorod.net.ua>.
5. Hulan Ya. Internet-ZMI Zakarpattia: sytuatsiia pokrashchuietsia. Rezhym dostupu : <https://imi.org.ua>.
6. Kontseptsiiia movlennia z tematyky natsionalnykh menshyn PAT “NSTU”. Rezhym dostupu : <http://comin.kmu.gov.ua>.
7. Linhvalnyi ta ekstralinhvalnyi aspekty komunikatsii v multykulturnomu seredovyshchi Zakarpattia: monohrafiia. Uzhhorod : RIK-U, 2021. 628 p.
8. Potiatynyk B. (2010). V. Internet-zhurnalistyka : navch. posib. Lviv : PAIS, 2010. 244 s.
9. Pro kilkist ta sklad naselennia Ukrainy za pidsumkamy Vseukrainskoho perepysu naselennia 2001 roku. Rezhym dostupu : <http://2001.ukrcensus.gov.ua/results/general/nationality/>.
10. Tolochko N. (2020). Stanovlennia i rozvytok telebachennia na Zakarpatti v istorychnomu, politychnomu, kulturnomu kontekstakh : avtoref. dys. ... kand. nauk iz sots. komunikatsii: 27.00.01. Dnipro, 2020. 20 p.
11. Tsentr kultur natsionalnykh menshyn Zakarpattia. Rezhym dostupu : <http://centerkyltyr.pp.ua>.
12. Bidzilya Y. M., Solomin Y. O., Shapovalova H. V., Georgiievska V. V., Poplavska N. M. (2021). The stability of State information in the face of terrorist threats. *Cuestiones Politicas*, No. 39(70), P. 250–269. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3970.16>.
13. Bidzilya Y. M., Haladzun Z. V., Georgiievska V. V., Solomin, Y. O., Sydorenko N. M. (2021). Ukrainian communication and media in Romania: from birth and progress to regress. *Linguistics and Culture Review*, No. 5(S4), P. 234–253. DOI: <https://doi.org/10.21744/lingcure.v5nS4.1576>.
14. Dewze M. (2004). What is Multimedia Journalism? *Journalism Studies*, Vol. 5, No. 2, P. 139–152.
15. Kárpátalja. Célkeresztben a magyar zászlók, feliratok és intézményvezetők Magyarellenes akciók a Munkácsi kistérségben. Rezhym dostupu : <https://karpataljalap.net/2023/01/17/celkeresztben-magyar-zaszlok-feliratok-es-intezmenyvezetok>.
16. Bidzilya M., Solomin Y., Nataliia V. Tolochko, Halyna V. Shapovalova and Yaroslava M. Shebeshtian. (2020). The Media Image of the Multinational Transcarpathia: The Problems of the Search for Ethnic and Civil Identities. *International Journal of Criminology and Sociology*, No. 9, P. 2972–2983. DOI: <https://doi.org/10.6000/1929-4409.2020.09.362>.

Yevhen Solomin

ETHNOCOMMUNICATION IN A MULTICULTURAL REGION: CHALLENGES FOR THE NATIONAL SECURITY SYSTEM

The cross-border status of Transcarpathia, its multiethnicity is reflected in various spheres of life, including mass communication activities. The article actualizes the issue of the functioning of online media of the ethnic communities in the westernmost region of Ukraine in the context of the development of multicultural information space in the structure of the Ukrainian national media field. The role of ethnic media in informing and supporting traditions and customs, preservation of ethnic consciousness and cultural diversity is emphasized. Special attention is paid to the ethno-national aspect of

communication and the important role of Transcarpathian media in the development of native-language communication, which is represented by a wide range of ethnic media (Hungarian, Slovak, Romanian, Roma, German, Jewish, etc.).

The model of multicultural communication developed in Transcarpathia contributes to the development, including civic identity, a sense of social responsibility for everything that happens in the country, and encourages the local journalistic community to cultivate tolerance, prevent interethnic conflicts, and counter information threats.

Taking into account the complete implementation of the functions of Transcarpathian intercultural communication, the degree of effectiveness of their activities, the article also notes crisis processes in the modern media sphere of Transcarpathia. Some of them are caused by foreign policy circumstances, the war with Russia and informational aggression, problems of intergovernmental interaction, and therefore require special attention, correctness, and competence of journalists. Moreover, the issues of interethnic relations (especially in the educational and linguistic spheres) are strategic, related to national security, harmonious relations between Ukraine and neighboring Western states.

Meanwhile, the online media of Transcarpathian ethnic groups are actively integrated into the intercultural communication system, occupying and maintaining their own segment in it.

Key words: online-media, multicultural communication, ethnic communities, National security, journalism, military aggression.